

ek

ó fiuliceum, és fiu felső kola

A fiu tanulók a leg- zsidó iskolákkal kap-

nátusban

Komoly érdeklődőknek kimerítő felvilágosítást igazgatóság.

ak, Magyarországnak, Romániának, Jugosz- vakiának.

az aláírók kötele- mással barátságos antarítani, továbbá ntámadási kötele- et vállalni.

köteleznék magukat, szegése esetén nem et annak az államnak, baktumot.

ve leszögezi, hogy Né- sa még mindig titok- okzást, benemavatkozási szerződések tekintetében, akaratból vállalt ok- poru utáni Középeurópa egyenrangúság alapján átsai a kisantant, más- és Ausztria körültekinté őhajtott szomszédi vi-

B SPORT

birta" meg- KAC-ot

2:2 (1:1)

(Az Uj Kelet tud.) A egészen szokatlan „ese- e szombat délután a vizipólabajnokságok so- a csapata, amely tavaly ság döntőjében méltóan portját, egészen nyilván- AC-nak. Ennek pedig az resni, hogy mindkét csa- éven" a Haggibbor ki- bajnokság során. Az U n nem fejtette ki teljes adott a KAC-nak az nyre. Meg kell emite- nt csupán az U magyar nt hatan vették ki ré- a az egyetemiek kitünő is erővel dolgozott. De is ellene vannak?!

ny teljesen irreális voltát nk arra, hogy a tartan- ni bajnoki mérkőzés ke- an hengerelte le a derék ant a szövetség a KAC re" ez a mérkőzést va- ndokkal megsemmisítette sdt rendelt el.

szakosztálya különben a hétfői ülése elé terjesztí ni fog a zsidókból is álló ni, viselje el végre, hogy zékén hangoztató Haggib- yvet foglalhat, különösen, küzdelemben kikaptak.

atartja a buzaeladást, mig curestiből jelentik: A leg- delmi bizottság tegnapi osabb buzavásárlási aján- tt. Amennyiben még őz- ragon exponálható buzára ol viszont 22.000 vagon- e, a kormány úgy tervezi, 8000 vagonot egyelőre ben az eddigieknek ked- fognak minden bizonytal

nyv- és Lapkiadó Rt. E Strada Baron L. Pop 16. fon: 9-77.

szurak

Árta postaké- kitétele in sum. No. 224715/929.

10. Telefon: 9-77. Előfiz. Havonta 110, negyedévr. évre 600, egészévre 120 félévre: Havonta 2, neg. félévre 12, egészévre 20. Cikkünk utánnomását csak a for- rás megjelölésével engedjük meg.



1. Kinasetter Robert Budapest Pósthivatal 2. I. e.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Ára 5 lej
Kedd, 1935. augusztus 13.
5695. EV. AV 13. XVIII. EVF. 174. SZAM.

Mi készül?

Bucurestiből jelentések szerint a vidéken ügöző miniszterelnök és a kormány szabadsá- gon pihenő tagjai újabb „nagy feltűnést kel- tő” politikai rendszabályokat készítenek elő. Legutóttan és kíváncsian várjuk a készülő meglepetést, mert már igazán régen volt olyan politikai rendszabály, amely felűnést keltett volna. Megpiszkált fantáziánk láza- san keresgél a lehetőségek között: talán meg- szűntetik végre az ostromállapotot, vagy kettétörök a cenzor vörös ceruzája? Avagy metalan visszaállítják azt a régi bevált rend- szert, hogy a községek, városok és megyék saját választott polgárait révén határozzák az előt, hogy a közpénzeket hová fordítsák? Ha ezekről az intézkedésekről tárgyalná- nak Poianában a kormány tagjai, ugy az valóban feltűnést keltené, de viszont nem nevezhetők újabb politikai rendszabályoknak. Attól tartunk, hogy ezek a rendszabályok kel- metlen feltűnést keltenek majd. Félünk már minden olyan újabb rendszabályoktól, amely feltűnést kelt...

A kijáráások

Tatarescu miniszterelnök meg akarta tiltani a kijáráásokat. Ennek érdekében kiadta smert rendeletét. Mindenki tudomást szer- zett róla. Csakhogy ezzel nem szűntek meg a kijáráások. Elnek és folytatódnak. Az a képviselő, aki az ő választójának be-adványát nyújtja át a miniszternek — igaz- ságos és jogos beadványát, melyet másképp nem lehet elintézni — vajjon meg nem enge- dett kijárást követ el? A nálunk uralkodó centralista rendszerben, melynek egyik főtulajdonsága, hogy minden miniszteriumban intéződik el, valaki is kényszerítheti arra az ország lakosait, hogy minden csekélység miatt felutazzanak Bucu- restbe? Több kormányparti képviselő ezért erélye- sen tiltakozott a kormány elnökének határo- zata és rendelete ellen. Ezek a képviselők követelik, hogy meg- adassék a lehetőség számukra, hogy képvi- selhessék választóikat a miniszteriumokban, minden kényelmetlen formalitás, meghatal- mazás és egyéb fölösleges akták nélkül, ame- lyek amugy sem fogják megszüntetni a ki- járáásokat, ezzel szemben újabb akadályokat fognak görgetni a közigazgatás és a polgá- rok viszonylataiba. A képviselőknek igazuk van. A miniszterelnöknek nincs igaza. A kijáráások nem fognak megszűnni.

Közigazgatási reform

Uj közigazgatási reformra készül a kor- mány. Ahány párt és ahány kormány volt az or- szág élen, annyiszor került napirendre a közigazgatási rendszer reformja. A nemzeti parasztpárt hadat üzent a libe- rálisok közigazgatási rendszere, a centrális állami vezetés ellen és megteremtette a de- centralizációt, csak azért, hogy később is vis- szatérjen a centralizációhoz. Amikor a nemzeti parasztpárt lélepett a kormányzás polcáról és a liberálisok kerül- tek az ország élére, újra aktuálisá vált a közigazgatási reformja és ujjaalakítása. A sok alakításból és reformból ítélve, azt hinné az ember, hogy nálunk van a legpe- dantsabb és a legtökéletesebb állami köz- igazgatás. Holott a helyzet éppen az, hogy a sok igazítási és reformálás közepette, egyik rendszernek sem adatott meg a lehetősége és képessége, hogy kitökéletesedjék. Tatarescu kormánya most valami újat akart alkotni ezen a téren, nyilván a mult ta- pasztalatai alapján. A miniszterelnök ugyanis bejelentette, hogy a zösses pártok közreműködését fogja kérni a közigazgatási reform előkészítésében és megvalósításában. Egy közigazgatási reform — mondták kormánykörökben — nem viselheti magán egyetlen párt bélyegét. Egy ilyen reformot több kormány fáradozásai által kell életbe- léltetni és biztosítani kell a tartósságát, hogy gyakorlatiá érhesen. Te. át felszólították a pártokat, hogy ve- gyenek részt a reform-készítésben. A pártok jelentkeztek és megkezdődtek a tárgyalások. És mint minden hasonló tárgyalás és pró-

Rendkívüli előrehaladást tett a dunai egyezmény ügye

E hét folyamán döntő lépés várható a megvalósulás felé. Már Olaszország sem helyez suiyt Németország csatlakozására

Helyreáll a jóviszony Olaszország és a kisantant államai között

Prága, augusztus 12. Beavatott körök- ből szerzett értesülések szerint a dunai egyezmény ügye igen nagy előrehaladást tett s a hét folyamán döntő lépés várható a megvalósulás felé. Olaszország közele- dett a francia állásponthoz s nem tartja feltétlenül szükségesnek Németország csa- tlakozását. Remélik, hogy rövidesen jóvi- szony áll helyre Olaszország és a kisantant összes államai között. Ugy az olasz, mint a jugoszláv sajtó is előre bejósolja a várható kedvező eredményt. Prágai jelentés szerint a Narodni Poli- tika című lap azt írja, hogy a vonatkozó tárgyalásokat a kisantant bédi értekezle- tén fogják felvenni. A kisantant emberei meg vannak győződve, hogy az Anschluss megakadályozásának egyetlen eszköze az együttműködés, amelynek Rómából kell kiindulnia Párizs és Moszkva felé. Amig ez az együttműködés tartani fog, a Habs- burgok restaurációs kísérlete hasztalan. Ha ez a kollabráció megszűnik az An- schluss: a Habsburgok sem fogják tudni megakadályozni. Belgrád, augusztus 12. Augusztus 14-én lesz 15 éve annak, hogy Belgrádban alá- írták Csehszlovákia, Románia és Jugosz- lávia szerződését, amely a kisantantot megalapozta. Az ezalkalommal szlovéniai fürdőhelyen tartandó, küszöbön álló kis- antant-konferencián döntő lépések várha- tók az összes középeurópai kérdésekben s a Habsburg-restauráció ellen.

Még nem állapodtak meg az eddigi ház- tipusok egységarában, de valószínű, hogy egy négyszobás ház megfelelő gépekkel és beépített szekrényekkel 3.800 dollárba fog kerülni. Ha azonban részletfizetés akar- nák megvenni a házat, akkor tizenöt éven át kell havonta 38 dollárt fizetni, együtt- véve 6800 dollárt. Előleget nem kell adni és nem kérnek sem első, sem második hely- re való jelzalog bekebelezést. A vevő csak akkor fizet, amikor már a házba beköl- tözködött és 15 év után a ház a tulajdo- nába megy át. Ebben a vételösszegben benne van a tüzelési biztosítás, továbbá a vevő életbiztosítása, ugy, hogy a ház, amennyiben a tulajdonos 15 éven belül el- halna, az örökösök minden további részlet- fizetés alól fel vannak mentve. Ot különböző modellt építettek eddig. A legnagyobb kilencszobás, melynek há- rom fürdőszobája van. Ez késpéznz fizetés mellett 10 ezer dollárba kerül, részletre 17.800 dollár. (15 éven át fizetendő 99 dol- lár havonta.) Mihelyt a házak gyártása teljes üzemben fog megindulni, az eljárás a következő: A háztulajdonos mindenekelőtt megvá- sárolja a telket és intézkedik a hatóságok- nál a csatornázás, a víz, gáz és villanyvezeték bevezetésére. Azután elmegy a gyár irodájába, kiválasztja az általa kívánt ti- pust és aláírja a szerződést. Két napon belül a házat egy mamut-teherautó viszi el neki kora reggel, két szerelő is jön az uton, mely a két szakember lakása is egy- vészel. A közelből azonnal öt-hat munkást vesznek fel, kiknek segítségével felállítják a házat, amely 2-4 heti munkát vesz igénybe. A házaknak nincsen pincéjük. A latuk néhány lábnyi fundamentumot ké- szítenek. A ház cement alapja csak a fagy- vonal mélységéig mehet. Ekkor az azbeszttől és cementből saj- tolt lapokat összeállítják. A falak olyan természetűek és ugy vannak beállítva, hogy tetszés szerint elmozdíthatók. Azt is meg lehet csinálni, hogy kiveszik az összes közfalakat és egyetlen nagy teremé ala- kitják át a házat, nagyobb alkalmakkor: esküvő, családi mulatságok és tánc alkal- mából. Olyan stabil ez az építkezés, hogy 200 kilométeres sebességu orkánnak is el- lent tud állani ugyszintén a legsúlyosabb hőtömegeknek is. Miután a ház felépült, néhány hét mul- va a tulajdonos is beköltözhet. A házat ugy adják át, hogy 3-4 napra való élelmezésről is gondoskodás történik,

Több mint huszezer ember vett részt a touloni zavargások munkás-áldozatainak temetésén

Ujabb sztrájkok és tiltakozások a kormány politikája ellen. Leon Blum fasizmust olvas Laval fejére

Toulon, augusztus 12. (Rador). Több, mint 20.000 ember vett részt a két, a zavargások alatt meghalt tüntető temetésén. A mienet élen a népfront több képviselője haladt. A temetés incidensek nélkül folyt le, miután a munkásszervezetek felszólították a lakossá- got, őrizze meg nyugalmát. Ujabb touloni jelentés szerint egy munkás, akit a péntekre virradó éjjel karján és ha- sán sebesítettek meg, halálán van. Egy má- sik sebesült állapota szintén súlyosbodott. Berstben a gyarmati hadsereg egyik káp- láriját, aki résztvett a rendfenntartásban, el- mult éjjel több csavargó megtámadta. A káplár kénytelen volt fegyverét használni. Egyik támadóját lelőtte, aki azonnal megh- halt. Párizs, augusztus 12. A jobboldal lapjai dicserik Laval erélyét a megyefőnököknek adott tájékoztatója során s kiemelik, hogy kö- telességükké tette: az államot szolgálják s ne a pártokat. Viszont a Populaireben Léon Blum élesen kritizálja azt a hangot, amelyet Laval a megyefőnökök előtt használni helye- nek ítelt s azt hangoztatja, hogy a munkás- tömegek e hangban a fasizmus megszólalá- sát észlelik. A nép széles rétegei Léon Blum szerin nem fogják sokáig tűrni a demok- rácia újabb korlátait s a köztársasági jogok további megnyirbálását. Ezzel szemben Paul Boncour az Oeuvreben azt írja, hogy általánosságban helyteleníti La- val politikáját, de azt el kell ismernie, hogy több szükséges rendszabályt honosít meg egy hónap alatt, mint az utóbbi öt év kormányai egész működésük idején.

A szélső reakciós Echo de Paris annak a véleményének ad kifejezést, hogy Laval meg akarja menteni az ország életét és a rendszer sorsát. Nincsen veszteni való ideje, mert for- dadalomelötti idöket élünk és a népfront az igazi ellenség. Egyébként a szocialista és kommunista parlamenti kiküldöttek az események ügyé- ben folytatandó vizsgálatra Toulomba érke- ztek. Tegnap a francia földművesek Amiens- ben nagygyűlést trítottak, amelyen tiltakoztak a kormány mezőgazdasági politikája ellen s elhatározták a mezőgazda alakulatok egysé- ge tömörítését. A nagygyűlés résztvevői eskü- vel fogadták, hogy megszakítanak minden érintkezést a hivatalos szervekkel s megta- gadják az adófizetést is, ha a kormány a ter- ményárak emelésére vonatkozó s más jogos igényeiket nem honorálja. Párizsi jelentés szerint Lilelben a közut- és autóbusszállat- tok, valamint a gáz- és villamosművek mun- kásai negyedórás tiltakozó sztrájkot ren- deztek.

A London-Melbourne rekordot akarja megdönteni egy angol pilóta

London, augusztus 12. (Rador.) Chapman pilóta tegnap este 23 óra 6 perckor elindult hogy megdöntse a London-Melbourne tá- volsági rekordot, amit jelenleg Joan Batten tart. 5.55 órakor leszállt Marseillesben, majd folytatta utját Róma felé.

A London-Melbourne rekordot akarja megdönteni egy angol pilóta

London, augusztus 12. (Rador.) Chapman pilóta tegnap este 23 óra 6 perckor elindult hogy megdöntse a London-Melbourne tá- volsági rekordot, amit jelenleg Joan Batten tart. 5.55 órakor leszállt Marseillesben, majd folytatta utját Róma felé.

bálkozás, ez a kísérlet is kutha esett. Nem tudtak megegyezni. A kormány ragaszkodott a maga elveihez, amiket az ellenzék nem ak- ceptált és saját elveihez kötötte magát. Lesz tehát egy újabb közigazgatási tör- vényünk a többi mellett. Volt egy liberális törvényünk. Aztán volt egy nemzeti paraszt- párti. Most lesz egy új liberális törvény — és nem lehet kétséges, hogy lesz még egy új nemzeti parasztpárti közigazgatási törvé-

nyünk is. Ez a rendszer szerves része a mi politikai életünknek és szokásainknak. Aki azt hiszi, hogy változott valami, az súlyosan téved. A reményt áozban kár volna feladni. Tal- lán megvonják a pártok ezt a szélmalom já- tékot és egyszer eszükbe jut valami tartósat és marandót is alkotni az ország és az ál- lam életének ujjaéremtése és megszilárdí- tása irányában.

VILÁG TUKER

Gyári uton előállított házak

Az összeállítható és alkatrészeiben gyá- ri uton előállított ház, végre itt van. New- york közelében számos ilyen házat már föl is „építettek”. Kitünően beváltak és a jö- vő tavasszal és nyáron tömegesen fogják gyártani, olyan nagy az érdeklődők és megrendelők száma. Az első társulat, amely nagy arányok- ban ajánlja vételre a kész házakat, az „American Hause Inc” Newyorkban, amely eddig vezetett praktikusság szempontjából. E társulat házai azbeszttől és cementből roppant nyomás alatt előállított lapokból állanak, amelyeket acélpántok szegnek be és olyan kapcsoló készülékeik vannak, amelyek lehetővé teszik a leggyorsabb összeállítását a gyári házaknak. A házak egyszerűek, tető laposak, de kívánatra ku- polákat, tornyokat is készít a gyár, ter- mézetesen külön díjazás mellett. Nagy súlyt helyez a gyár elsősorban arra, hogy e ház lakói napozhassanak és hogy dusan legyen levegőjük. Még nem állapodtak meg az eddigi ház- tipusok egységarában, de valószínű, hogy egy négyszobás ház megfelelő gépekkel és beépített szekrényekkel 3.800 dollárba fog kerülni. Ha azonban részletfizetés akar- nák megvenni a házat, akkor tizenöt éven át kell havonta 38 dollárt fizetni, együtt- véve 6800 dollárt. Előleget nem kell adni és nem kérnek sem első, sem második hely- re való jelzalog bekebelezést. A vevő csak akkor fizet, amikor már a házba beköl- tözködött és 15 év után a ház a tulajdo- nába megy át. Ebben a vételösszegben benne van a tüzelési biztosítás, továbbá a vevő életbiztosítása, ugy, hogy a ház, amennyiben a tulajdonos 15 éven belül el- halna, az örökösök minden további részlet- fizetés alól fel vannak mentve. Ot különböző modellt építettek eddig. A legnagyobb kilencszobás, melynek há- rom fürdőszobája van. Ez késpéznz fizetés mellett 10 ezer dollárba kerül, részletre 17.800 dollár. (15 éven át fizetendő 99 dol- lár havonta.) Mihelyt a házak gyártása teljes üzemben fog megindulni, az eljárás a következő: A háztulajdonos mindenekelőtt megvá- sárolja a telket és intézkedik a hatóságok- nál a csatornázás, a víz, gáz és villanyvezeték bevezetésére. Azután elmegy a gyár irodájába, kiválasztja az általa kívánt ti- pust és aláírja a szerződést. Két napon belül a házat egy mamut-teherautó viszi el neki kora reggel, két szerelő is jön az uton, mely a két szakember lakása is egy- vészel. A közelből azonnal öt-hat munkást vesznek fel, kiknek segítségével felállítják a házat, amely 2-4 heti munkát vesz igénybe. A házaknak nincsen pincéjük. A latuk néhány lábnyi fundamentumot ké- szítenek. A ház cement alapja csak a fagy- vonal mélységéig mehet. Ekkor az azbeszttől és cementből saj- tolt lapokat összeállítják. A falak olyan természetűek és ugy vannak beállítva, hogy tetszés szerint elmozdíthatók. Azt is meg lehet csinálni, hogy kiveszik az összes közfalakat és egyetlen nagy teremé ala- kitják át a házat, nagyobb alkalmakkor: esküvő, családi mulatságok és tánc alkal- mából. Olyan stabil ez az építkezés, hogy 200 kilométeres sebességu orkánnak is el- lent tud állani ugyszintén a legsúlyosabb hőtömegeknek is. Miután a ház felépült, néhány hét mul- va a tulajdonos is beköltözhet. A házat ugy adják át, hogy 3-4 napra való élelmezésről is gondoskodás történik,

hogy az új háziurnak ne legyenek különösebb gondjai az élelmezés miatt, akkor, mikor berendezkedik. Az elektromos készülékek természetesen ilyenformán teljes üzemben vannak.

A házban klimatikus készülékek szabályozzák a pontos hőmérsékletet és nedvességet. Ugy vannak egyébként építve, hogy a rovarok ne kellemetlenkedhessenek a lakóknak. Az ablakok a sarkon vannak elhelyezve, hogy nagyobb és szabadabb falfelület fölött rendelkezzen a lakó. A padló kemény és tűz ellen preparált fából készült, szinte elpusztíthatatlan.

A lapos tetőt terraszoknak használják. Elektromos órák vannak beépítve a falakba, ugyanugy rádió és egy cigarettagyújtó. A kapcsolótábla a konyha közelében van elhelyezve, az elektromos jégszekrény mellett a forró vizet előállító apparátus, az edényt, fehérneműt tisztító gép, egy kályha, konyhaszekrény, stb. A szomszédban van elhelyezve a fürdőhelyiség és mellette a félreeshő hely.

Abban az esetben, ha az eddigi típusok beválnak, új kisebb típusokat is állítanak elő, úgy, hogy háromszobás és kétszobás lakásokat is lehet majd „szállítani”.

Halló, itt rádió Palesztina

A földvásárlási akció a realizálás stadiumába jutott. Eddig 152 jegyzés történt és a jegyzett összeg nagysága lehetővé teszi egy nagyobb földkomplexum megvásárlását és egy község létesítését.

Ezután ismételt felkérem az úgy barátait és támogatóit, hogy gyűjtsék a jegyzéseket és küldjék a címre, hogy a folyó évi szeptember hó 15-ére tervezett közgyűlésen minél több taggal alakulhasson meg a társaság.

A jegyzési adatok a következők: 1. Név. 2. Pontos cím. 3. Foglalkozás. 4. Jegyzendő összeg. 5. Törlesztési idő és mód. A legkisebb jegyezhető összeg 30 ezer lej. Schwartz Herman, str. Nicolae Iorga 1. — Satumare: Rosenberg Mauritiu, Wohl-féle vasútiút. — Sighet: Szuk Ignátz. — Oradea: Schwartz Menyhért zsidó internátus. — Dej: Rozenzweig M. Jehuda. — Carei: Hoffman Lajos gyógyszerész. — Gherla: Goldstein Adolfné. — Valea I. Mihai: Dr. Grosz Sándor. — Somcuta-Mare: Dr. Jakab Menyhért. — Crasna: Legman Ármán. — Jibou, 1935 augusztus hó. Dr. Levi Lajos.

ANIMAZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Kedd, szerda: Első meg a második! Főszereplők: Clark Gable és Joan Crawford. Csütörtökön: Premier. Telenreállítás. Fősz.: William Powel és Myrna Loy.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két film és egy attrakció: I. Titokzatos asszony. Lukács Pál, Elisa Landi, Warner Oland. II. Barcarola. Jeritza Mária, Szóke Szakáll. III. A maramuresi medve. Helyárak: 7 és 10 lej. Kezdet: 3, 6, 9.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, kedden kettős műsor: I. Cleopatra. Minden idők leghatalmasabb filmóriása. A Ben-Hur testvérfilmje. Fősz. Claudette Colbert. — II. Barcarola. Világsláger. Offenbach-zene. Fősz.: Gustav Fröhlich. Uj Paramount journal. Előadások kezdete: Cleopatra: 3.20, 6.20, 9.30. Barcarola: 5, 8, 11.

SZINKRÓ MOZGÓ MŰSORA:

(A leghűvösebb nyári mozgó)

Ma: A vörösbőrű asszony. A ragyogó film főszereplői: Sylvia Sidney és Gene Raymond. Csütörtökön: a szezon bombasiker: Bengali (A hindu lánclászás). Gary Cooper-rel.

Ne kockáztassa egészségét. Könyvművelője egész életére szerencsétlenné teheti. Használjon tehát



Éjszakai idill Addis-Abeában, egy nagyon régi ország ifju fővárosában

Irtá: PIERRE BENOIT

Minden éjjel szörnyű orditás töri meg a csészt. Az ember kissé megriad tőle, mert mosolyog. Majd kérdően tekint házigazdájára, akinek feladata, hogy mind a csészt megmagyarázza nekünk. Kedélyesen válaszol:

— Hát hogyan, persze! Ezek országnak! Nem tévedett.

De álljunk meg itt. Nem okos dolog, ha ajtóstul rohanunk az egzotikumok házába. A kérdéses országnak a Nagy Gébi lakói, a császári palotái, hogy az általános énevezést használjuk. Egy pillanattal ezelőtt még titokzatos vidékek szívében érezte magát az ember s most kiábrándulva, úgy tetszik, mindössze egy kerületi székhelyen vagyunk, ahová állatsereglet érkezett. Mindazonáltal maradjunk tiszteltetésekk. Az országnak a salomoni dinasztia szimbólikus állata. S aki kedveskedni akar a Négusnak, ha országnak fogott, elküldi neki, ilyen módon küldözgetnek országnak a császárnak a birodalom legeladottabb zugából. Amiből a Nagy Gébi-ben végül is csinos országnagyütemény gyűlt össze. Eltartásuk egyébként nem jelent különösebb fényűzést, miután a legszebb ünnep nem kerül többé Addis Abeában egy frank ötvennél. Időről-időre a császár, ha nagyon meg akarja tisztelni valamelyik látogatóját, elajándékozza egy-egy országnak s akkor a megajándékozott vendégen a sor, hogyan boldogul az országnal, mit csinál vele és hogyan szállítja haza Európába. A császár eleget tett az udvariasság kötelezettségeinek.

Kandalló mellett a tropikus éjszakában

S mindebben a legsajátságosabb az a helyzet, amelyben ezt az éjszakai hangversenyt élvezük: a kandalló mellett kényelmes meleg, házikabátba burkolva. A fahasábok élénk sárga lánggal lobognak a kandallóban. Lefekvés előtt még hamar felhajtottunk egy pohár grogot, nem whiskeyt, mert az nem melegít. S akik ezek a részletek meglepnek, az megfellelkeznek egy másikról: arról ugyanis, hogy Addis Abea körülbelül 2600 méter magasan fekszik. Este felöltö a nélkül nem lehet a szabadba menni. Harminchat óra alatt ugyan Dzsubutiban lehet lenni, a forró és fehér tenger partján; ami olyan erőszakos ellentét, hogy nem éppen egészséges azok számára, akiknek ezt az utazást nagyon gyakran kell megtenniük. És a legtöbb Abessziniában élő francia így jár. Ez az a körülmény, amely miatt a klímát sokkal nehezebben elviselhetők találják, semmint eleinte gondolták. A tropikus klímájú Dzsubuti kevésbé veszélyes, mint az eleinte kellemes, mérsékelt klímájú Addis Abea.

Addis Abea, a nagyon régi ország nagyon ifju fővárosa, legfeljebb ötvenéves. Nem egyéb nagy falunál, amely erdő közepén épült s az erdőt magát is a faluval egyidőben ültették. Mikor a vonat Addis Abea felé közeledik, az utas eleinte nem is lát mást, mint ennek az erdőnek a sápadt, zöld foltját, a szürkés-kék hegyoldalban. Azután fokozatosan feltűnik a két császári palota fehér falai, a Kis- és a Nagy Gébi falai. Azután a székesegyház és Menelik sirjának aranykeresztje. A házakat nem is látni, amint megbújnak a roppant eukaliptuszok alatt. A kép kétségtelenül festői, ami azonban mindjárt kevésbé elragadó, ha az ember rájön, hogy a festőiség a kényelem rovására ment. A városnak egyetlen nuccája van, amely méltó erre a névre. Az a sugárút, amely a pályaudvartól arra a dombra vezet, amelyen a város épült. Mintegy tízezer évvel ezelőtt egy másik nagyon régi országban Addis Abeában is ifjabb fővárost láttam s ott is ugyanilyen nyílegyenesen sugárút vezetett az állomásról a városba s ez a sugárút sárfolyóvá változott, amint esni kezdett. De nem ez az egyetlen hasonlóság a törökök és az abesszinek, Ankara és Addis Abea között. Itt is, ott is ugyanaz az antik harci szellem, ugyanaz a kutyafutásban véghezvitt modernizálás, ugyanaz az ezereves gyakorlat. Az alig megépült ucca, amelynek burkolata már töredezik, legutolsó típusú autók s a teherautókkal „alálikozik az ember s az autók ernyője már rongyolódik.

Addis-Abea tündérvilága — a pályaudvar

A két fővárosnak egyébként van egy közös vonása, amely nem tartozik rám. Ugy adódott, hogy mindkét városban, mikor oda látogattam, a pályaudvaron szálltam meg. Micsoda elbájoló hely az addisabebai pályaudvar virágzó ünnével és fáival. A pályaudvar csakugy, mint melléképületei, természetesen a vasúttársaság francia mérnökeinek műve. A társaság egész személyzete itt lakik, a leg-

utolsó jegyszédőtől kezdve, a társaságnak a császári udvarba küldött képviselőjéig. Az épületek roppant területen épültek, amelyet a császári kegy adományozott, s ez a terület mint valami követség, exterritoriális jogot élvez. Független városrész ez, külön törvénykönyvvel, szokásokkal, jövedelemmel, forgalommal, nyájakkal, veteményeskerttel.

Ebben az országban, ahol egyáltalában nem törődnek a higiéniaiával, meglepő, milyen tiszták a pályaudvaron a benszüllött alkalmazottak lakóhelyei. S ez a kis világ boldog, hogy megvan a maga külön alkotmánya. Az az öreg úr, aki vén Gras-puskájával vállán kuszabóm előtt hever éjjelente, nem titkolja, milyen büszke, hogy tagja lehet egy autonóm miliciának, amelynek semmi köze sincs a hivatalos rendőrséghez. Fenségesen bánik a rendőrökkel, hangsúlyozza, hogy teljesen egyenlő velük, mint ahogy egymás mellett leng a pályaudvar épületén a francia és abesszini lobogó.

Rabszolga!

Mágikus órák ezek! Közeli s mégis oly távoli emlékek! Az abesszini éjszakai bódító tömjén-, szegfü- és mézillatu levegőjében nem egyszer elhagytam álmatlan ágyamat s letelepedtem az öreg mellé. Egyetlen ugrással talpon termett. Sokáig tartott, míg rávettem, hogy ne zavartassa magát. Ezek a szegény emberek minden alkalmat felhasználnak, hogy leboruljanak az ember előtt és az öreg örök különös hajlama volt erre. Guragióból való volt. Guragió egyike a déli tartományoknak, amelyeknek lakói úgy látszik, a legelmaradottabbak. Az igazi abessziniak: a soaiak, a godsamiak, vagy a tigréiek megvetik őket, mert természetes-

nek tartják, hogy dolgozzanak. Ezek közül való az én öröm is. Mióta lakik Addis Abeában? Ő maga sem tudja. Milyen idős volt? Ezt sem tudta megmondani. Ezek után feleslegesnek tartom megkérdezni, miért jött a fővárosba. Mosolygott volna, jelentős mosollyal:

— Ugyan! Hát komolyan nem értette volna meg?

Mit nem értett volna meg? Ő, persze! Már értem. Amilyen naiv vagyok, nem értettem meg mindjárt! Rabszolga! Rabszolga az én jó öröm. Milyen félelmes szó, végre kimondtam.

Nem akarok itt a rabszolgaságról megbocsátóan beszélni. Nem bízom eléggé közönséges hűségében, semhogy ilyen kényes területre merészkedjek. Mindössze annyit kívánok mondani, hogy a rabszolgaság bizony még létezik Abessziniában és a kérdés sokkal bonyolultabb, semmint gondolnák. Mindössze annyit kívánok megjegyezni, hogy az a szentimentalizmus, mellyel tisztességes emberek ezt a kérdést megítélni akarják, csak arra alkalmas, hogy Genfben és másutt, sok Tartuffe és szelámas számára ürügyül és cégéül szolgáljon. 1923 szeptember 20-án Abesszini népszövetségi tagságának ellenségei azzal vádolták az országot, hogy még mindig élnek ott a rabszolgaság. Henry de Jovenel Etiópia védelmére kelve, a következőket mondotta:

— Ami pedig a házi szolgálatot illeti — jelentette ki jövendőbeli római nagykövetségünk — mondjuk ki bátran, hogy sok kormány, amely a Népszövetség tagja, hasonló nehézségekkel és problémákkal küzd tulajdon tengerentúli birtokain.

Ezen a napon a Népszövetségben senki nem firtatta ezt a kérdést és ugylátszik, senki nem érezte magát találva, mert senki sem kérte Henry de Jovenelt, hogy részletezze kijelentését.

Milyen csodálatos éjszaka! Az országnak tovább bögnek ketteikben a Nagy Gébi-ben, a hold rőt fellegek között vándorol. Rabszolgám elaludt mellettem. A szerény holdfény világánál egy pillantást vetek arcára. Még mindig alszik. És mosolyog. Nem tudom, hogy sok szabad és öntudatos választópolgár mosolyog-e így álmában manapság.

„GOLDMARK”
Zsidó Filharmónikus Zeneegyesület
rendezésében
INDIG ALFRÉD
hegedűművész
önálló hangversenye szerdán, f. hó 14-én este 9 órakor a róm. kat. gimnázium disz-
termében. Brahms, S. Saens, Vivaldi,
Balogh, Bródy, Paganini, Zongoránál,
ZSIZSMANN Rezső
karnagy. Jegyek: Lepagenál és dr. Kohn gyógytárban.

Hogyan lehet a vakáció idején pénzt keresni?

Csodások a nyári hónapok azok számára akik egy bizonyos időre abbahagyhatják szokott foglalkozásukat, hogy a hegyekben, vagy a tengerparton üdüljenek. Sajnos azonban általában csak egy havi szabadság fellett rendelkezünk, a másik két nyári hónap alatt dolgoznunk kell és folytatnunk a létért való harcot.

Mindenki tudja, hogy vakáció idején nem mennek az üzletek. Valóságos csoda, ha nyáron is annyit keresünk, mint máskor. Szó sem lehet ilyenkor az üzletmenet javulásáról. Mi az oka ennek? Aki csak teheti, elutazik, azonban az egyes helységek közötti lakosság kicserélődése nem okozhatja az üzletmenet visszaesését. A szükségletek csökkentését azzal magyarázzák, hogy vakáció idején az ember igénytelenebb, egyszerűbben öltözködik, kevesebbet eszik és nem eszközöl bevásárlásokkal a következő évszakokra.

Mindezek dacára, Ön nyáron is kereshet pénzt, lehetséges, hogy egyik milliót a másik után! Az osztálysorsjáték nyújtja a lehetőséget hozzá! Sokat gondolunk erre, mióta megtudtuk, hogy egy craiovai kereskedő, aki az első osztályú huzárnál egy milliót nyert, egész családját Mamaia-ra, a Fekete

tengernek erre a csodás strandjára küldte nyaralni. Más időkben, az osztálysorsjáték létesítése előtt, ez a szegény kereskedő azt sem tudta jóformán, honnan teremtsen elő nyáron a megélhetésre valót. Hogy ne is említsük azt a gondot, ami iskolaevad elején, tandíj és könyvek fizetése miatt nyomta volna! Egy sorsjegy által, ami csak 200 lejébe került, végleg megoldotta számára az osztálysorsjáték a nyári krízis problémáját.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy az osztálysorsjáték kitűnően van beszerelve és a huzások minden hónap 15-én történnek. Eme rendszer révén a játékosok pontosan ki várhatják a számukra megrendezett czeranyi nyereményt! Közülük számosan lesznek milliómosok, míg mások százezres vagy tízezeres összegeket nyerne. Bizonyára Ön is örülne, ha pillanatnyilag, mielőtt a főnyereményt megnyerne, csekély 200 lejért, amivel bizonyára nem sokat kezdhetne, néhány tízezer lejt nyerne!

Ezért is állítjuk, hogy vakáció idején is megvan a lehetősége annak, hogy minden különösebb megerőltetés nélkül pénzt keresen! Sőt, csekély 200 lejért gazdag is lehet! Ezért jó volna, ha már a zsebében volna a sorsjegye, mert a második osztály huzása augusztus 15-én lesz!
M. V. T.

CSAK KITARTÓ játékos számíthat
EREDMÉNYRE az osztálysorsjáték-
kon. Ezért UJITSA MEG azonnal
sorsjegyét a
Banca Ilescu S. A. Cluj-nál
Huzás: augusztus 15.

„Csak mond még róma”

Iorga pártjának és hitlerizmus

A zsidó

Bucuresti, aug. 12. Igen élénk a vasárnapon. R. zajlott le az országban, míg Bucuresti párt és a nemzettagozata tartott a sebb gyűlés azonban zajlott le, ahol J. nemzeti demokrat. sága ülésezett. Jorga nagy ex. keretében részlete napirenden lévő témákra. — Nem demon. össze az értekezle. pedig azért, hogy rojnak, mint ezt a nem azért, hogy gezzek. Nem akar meg akarom adni get, hogy ismerje. nak gondolatait.

Ezután a politika. ugynevezett alkotm. és a következőket. — Nem hiszem. mánya akadályozn. beleszóljon az orsz. király kormányoz. és a miniszterek v. uralkodó tetteiért. támadni annyi, mi mére lesújtani. Ez mint monarchia áll. bárkinék kénye-ke. — Azok az eszk. zék használ fel b. ben, ismeretlenek országban. Tulsok. lunk.

Jorga ezután az. jait kritizálja: Az. taton. — A parasztáll. ahogy a parasztpá. lósiható meg nálu. nának belőle haszn. Az igazi vesély. raszpárt agitác. diktatúra ir. A fasizmus — mag. isztára olasz jelen. Nálunk viszont ne. Olaszországban.

Sokkal rosszabb diktatúra, sokkal csenek érdemei, nebb és semmi so. Nevetéses és brut. nem gondolkodáson régi hegeli metafiz. dékaiból él. Nem l. ni miniszterelnök u. legutóbbi intervju. passzusait nem jól.

Hiba. Jorga ezután arr. élénken érdeklik a. — Hibát követte a gazdasági autarc. tarchia kétes elem. magukat megszerv. ra. A gazdasági re. együttműködésére. — Ami a legso. se sujt bennünket. A. mindaddig, amíg a.

„Csak voltam antiszemita — mondotta Iorga — de akkor még nem élt annyi kisebbség Románia határain belül“

Iorga pártjának kongresszusán hatalmas beszédet mondott a fasizmus és hitlerizmus romániai alkalmazása ellen. Revolverlövésekkel akarták megzavarni a nemzeti parasztpárt ilfovi gyűlését

A zsidókérdésről fog előadást tartani Iorga szabadegyetemén

Bucuresti, augusztus 11. (Az Uj Kelet tud.) Igen élénk volt a politikai élet ezen a vasárnapon. Rengeteg politikai gyűlés zajlott le az ország különböző centrumaiban, míg Bucurestiben a szociáldemokrata párt és a nemzeti parasztpárt ilfov megyei tagozata tartott nagygyűlést. A legérdekesebb gyűlés azonban Valeni de Munteban zajlott le, ahol Iorga elnökelete alatt a nemzeti demokrata párt végrehajtó bizottsága ülésezett.

Iorga nagy exozét tartott, amelynek keretében részletesen tért ki az összes napirenden lévő bel- és külpolitikai problémákra.

Nem demonstráció céljából hívtam össze az értekezletet — mondotta — sem pedig azért, hogy valami pressziót gyakoroljak, mint ezt a többi pártok teszik, hanem azért, hogy bizonyos tényeket lejegyezzek. Nem akarok visszavonulni, hanem meg akarom adni a királynak a lehetőséget, hogy ismerje meg egy hü tanácsadó gondolatait.

Uralkodás és kormányzás

Ezután a politikai életben sokat vitatott ugynevezett alkotmányos kérdésekről beszélt és a következőket mondotta:

Nem hiszem, hogy az ország alkotmánya akadályozná a királyt abban, hogy beleszóljon az ország kormányzásába. A király kormányoz, de miniszterelnök útján és a miniszterek viselik a felelősséget az uralkodó tetteiért és elhatározásaiért.

Az uralkodót támadni annyira, mint a monarchia eszméire lesújtani. Ez az ország azonban csak mint monarchia állhat fenn és nem bizható várkinek kénye-kedvére.

Azok az eszközök, melyeket az ellenzék használ fel hatalomrajtása érdekében, ismeretlenek egy igazi demokratikus országban. Tulsok a népgyűlés már nálunk.

Iorga ezután az egyes pártok programjait kritizálta:

Az igazi veszedelem a diktatúra

A paraszttállam — mondotta — úgy ahogy a parasztpárt azt hirdeti, nem valószínű meg nálunk, mert tulsokan huzmának belőle hasznot.

Az igazi veszedély azonban nem a parasztpárt agitációja jelenti, hanem a diktatúrára irányuló demagógia.

A fasizmus — maga Mussolini mondja — beszűkíti az olasz jelenséget és nem exporttehető. Nálunk viszont nem az a helyzet, ami Olaszországban.

Sokkal rosszabb ennél a hitlerista diktatúra, sokkal veszedelmesebb, nincsenek érdemei, de annál embertelemből és semmi szépség nincsen benne.

Nevetséges és brutális diktatúra ez, mely nem gondolkodáson épül fel, hanem csak a régi hegeli metafizika összesöpört hulladékaiból él. Nem lehet diktatúrát csinálni miniszterelnök útján sem. Az uralkodó legutóbbi intervjújának erre vonatkozó passzusait nem jöi értették.

Hiba a gazdasági autarchia

Iorga ezután arról beszélt, hogy pártját élénken érdeklik a gazdasági kérdések is.

Hibát követtünk el — mondotta — a gazdasági autarchia bevezetésével. Autarchia kétes elemekkel, kik nem képesek magukat megszervezni, nem vezetethető. A gazdasági rétegek legszélesebbkörű együttműködésére van szükségünk.

Ami a legszomorubb, erkölcsi krízisbe sujt bennünket. A mi pártunk szükséges mindaddig, amíg a hipokrizis létezni fog.

Iorga ezután ismerteti pártjának történetét, majd elmondja, hogy ő is harcos antiszemita volt valaha, de akkor még nem volt annyi kisebbség Románia határai között.

Az én nacionalizmusom nemcsak azt kívánja, hogy Románia a románoké legyen, hanem azt, hogy Románia akárhol élő románoké legyen. Cuza ezzel szemben a földosztás ellen foglalt állást, külpolitikában pedig természetes szövetségeseink ellen dolgozik.

A román nép kulturájával emelkedjék a többi nép fölé és ne zsidó hajtin-csek ráncigálásával.

Munkára és építésre van szükségünk, megvetem az álnacionalizmust és soha sem fogom megérteni azt a román nacionalizmust, amely a békeszerződésekre revíziójáért küzdő Hitlerrel fog kezdet, azzal a Hitlerrel, aki Magyarországnak akarja juttatni a mi földünket.

Sulyos aberráció szövetséget kötni azokkal, akik idegen zászlókkal tüntetnek Sibiu uccáin.

A BŐR SZÉPSÉGE

a használt krémtől függ.

A bőrkrem szerepe nagyon egyszerű. Mégis okvetlenül szükséges, hogy mélyen behatoljon a bőr pórusaiba, egészen a DERMAIG*) (az epidermisz alá) rétegig) hogy frissességét és erejét megtartsa. EUKUTOL olyan krém, amely megőrzi a bőr természetes organikus erejét, emiatt a derma cellái könnyen asszimilálják, miáltal megerősödnek. Ha Eukutol-t használ, az epidermiszt ellátja mindazon anyagokkal, amelyekre szüksége van, hogy megőrizze fiatalosságát, erejét és bőrszínét.

Használja az EUKUTOL BŐRKREMET az epidermisz legjobb erősítő szere.

*) A BŐR két részből áll: a látható epidermiszből és a láthatatlan dermából. Amíg a derma megtartja frissességét, erejét, az arc bőr nem lesz ráncos. Mindent meg kell tehát tennie, hogy a derma erejét megőrizze.



— Ez az én meggyőződésem — fejezte be szavait Iorga. — Ezzel a meggyőződéssel kormányoztam két ízben is. Nem kívánok hatalomra jutni, sem gépfegyverekkel, sem felülről jövő jóakarattal. Az jön a hatalomra, aki az ország számára szükségességgé jelent.

Iorga előadást tart

Jorgának a zsidókérdésről mondott szavai nem eléggé világosak, ugylátszik, ezt maga Iorga is érzi és talán ezért határozta el, hogy Valeni de Munten szabadegyetemén ma a zsidókérdésről fog előadást tartani.

Revolverlövésekkel akarták megzavarni a nemzeti parasztpárt gyűlését

Bucuresti, augusztus 12. Az ilfov megyei Cornetu községben a nemzeti parasztpárt tartott tegnap 5000 falusi jelenlétében összejövetelt, amelyet egy Turcu nevű lelkes, a megyei interimar bizottság tagja úgy igyekezett megzavarni, hogy hiveivel együtt revolverlövéseket adott le a gyűlés résztvevőire, amelyek azonban nem ta-

láltak. A gyűlésen Stanciu Stoian, a párt ifjusági titkára, dr. Scurtopok és mások, végül pedig Madgearu szólaltak fel. A volt pénzügyminiszter rámutatott arra, hogy ez alkalommal a párt ötödik gyűlését tartja a megyében. Azt hiszi, elérkezett az ideje, hogy a nemzeti parasztpárt átvegye a vezetést a jelenlegi helyett.

Az ostromállapot már nem tarthat, a cenzura nem mutat erőt.

Biztosítani kell a buza árát, valamint a költségvetési egyensúlyt. El kell intézni a transzferügyleteket. Az alkormányt alkalmazni kell, mielőtt valaki arra gondolna, hogy módosítsák. Az a véleményem, hogy a jövő kormány nem lesz sem liberális, sem kalandkormány.

Nálunk nem lehet a fasizmust bevezetni, mert nem felel meg nekünk. Nálunk a parasztlak, paraszttállamot akarnak.

Ezért munkára van szükség. Felkéri a parasztlakot, tüntessenek a nemzeti parasztpártnak kormányrahozatala érdekében.

8 éve fennálló Schwartz Menyhért né orth. zsidó leánynevelő intézete — internátusában

Oradea, Str. Ep. Ciorogarin 8, a beiratások folyamatban vannak. Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legszébb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. Benlako nyelv-, zene- és korrepetáló tanárnők! Allandó tanárnői és orvosi felügyelet! Mérsékelt díjak! Kitünő referenciák! Prospektus!

James de Rotschild megrázó beszéde az angol alsóházban a német zsidók tragédiájáról és a palesztinai zsidó országépítés sérelmeiről

Nagy vita volt az alsóházban az angol kormány Palesztina-politikájáról

London, augusztus 12. Az angol alsóház legutóbbi ülésén a gyarmatügyi kérdések voltak napirenden és a vita egyik kiemelkedő eseménye volt James de Rotschild nagy beszéde.

James de Rotschild — aki a nemrég elhunyt báró Rotschild Ödön, a palesztinai zsidó kolonizáció megeremtójének fia —, beszédében rámutatott arra a hibás interpretációra, amellyel a kormány a Palesztina-mandátum 18-ik szakaszát értelmezi és kifejtette, hogy az interpretálás módja káros kihatással van Palesztinára. A Palesztina-mandátum e szakasza előírja, hogy behatolási vámkérdésben Palesztina nem részesíthet előnyben egyetlen államot sem, mely tagja a Népszövetségnek más hasonló államokkal szemben. Palesztina így kénytelen korlátlanul minden ország áruját beengedni. Ez rendkívül kedvezőtlen helyzetet teremt az épülő ország számára, amit nem láttak előre, akkor, amikor a mandátumszerződést megszüvezték. Ez a kedvezőtlen jogi helyzet elsősorban a Palesztina és Japán kereskedelmi viszonyában jut most kifejezésre.

James de Rotschild ezután éles kritika tárgyává tette a palesztinai kormány bevándorlási politikáját. Hangsúlyozza, hogy a zsidó bevándorlás korlátozásával valóságos hátráltatják a zorszag prosperitását. — Palesztina — mondotta — ma tág te-

ret nyújt egy szélesebb bevándorlásra. A fennálló sulyos munkahiány a termelés és az élet erős megrálgulásához vezet és olcsó és kisebbségek aráb munkaerő beözönlését hozza magával a szomszédországokból.

Miért engedik meg, hogy a szomszédországokból szabadon és korlátlanul jöhessenek be Palesztinába ezek az emberek, ugyanakkor, amikor a zsidó bevándorlást korlátok közé szorítják?

James de Rotschild ezután a németországi zsidóüldözésekre tért át és többek között a következőket mondotta:

— A fiatal németországi zsidó nemzedék számára az egyetlen remény: Palesztina. Ezzel szemben fennáll az a tény, hogy Palesztinának nagy szüksége van ilyen fiatal emberekre. Önök, képviselő urak, mindannyian olvastak a németországi zsidóüldözések új áramlatáról. Nem akarok itt drámai jeleneteket rendezni.

A tragédia oly nagy, hogy nincs szükség drámai kitörésekre és nagy szónoki fordulatokra. Németországban ma sok 17—25 éves fiatal ember él, akiket nemcsak az egzisztencia lehetőségét rabolták el, hanem akiket menekülésre is kényszerítettek az üldözöttek.

Palesztinában ezek az emberek nagyon hasznossá válhatnak. De nem mehetnek oda,

amíg nem rendelkeznek megfelelő tőkével, vagy amíg nem veszik fel őket a korlátozott és szűkre szabott bevándorlási kvótába.

Kérdem Önöktől: forduljanak fel ezek a szegény fiatal emberek Németországban, vagy olyan országokban meneküljenek, ahol nem engedik őket dolgozni. Menjenek pusztulásokba csak azért, mert nem rendelkeznek pénzzel és nem tudnak felhozni iszonyú tőkét, akkor, amikor a palesztinai iparban nagy szükség van rájuk?

A fiatal nemzedék helyzete Németországban teljesen reménytelen.

Apellálók a gyarmatügyi miniszterhez és apellálók a palesztinai főkörmányzóhoz, ne legyenek olyan keményszívűek ezekkel az emberekkel szemben és tanúsítsanak több megértést a Szíriában, Arábiában és Egyiptomban szenvedő zsidók iránt is.

James de Rotschild nagyhatású beszéde után Wedgwood ezredes emelkedett szólásra:

— Palesztinában — mondotta csodálatos rendszer áll fenn, mely lehetlenné teszi, hogy bevándoroljon valaki, aki nem rendelkezik 1000 font tőkével, vagy ha iparos, legalább 250 fonttal. A német zsidók esetében ez a rendelkezés olyképpen hat ki, hogy minden bevándorló német gépeket és egyéb német árut kell, hogy magával vigyen Palesztinába, ami abba az előnyös helyzetbe juttatja a hitlerista Németországot, hogy kereskedelmét Palesztinával és a Közelkelettel megerősítse és kíméltse. A zsidók szerencsétlen függő helyzete a bevándorlási rendelkezésekkel odavezetett, hogy

fiatal palesztinai zsidók pénzt kell, hogy küldjenek Palesztinából azon hozzátartozóiknak, akik nem tudnak kijutni Palesztinába.

Barnott Janner képviselő, a következő szónok, aki rámutat arra, hogy Palesztinát a zsidó energia: pusztából virágzó orszaggá alakította át. Ez a fejlődés az araboknak és a zsidóknak egyaránt áldására volt.

A felszólalásokra Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter válaszolt. Ama nézeinek adott kifejezést, hogy a bevándorlási számok nem lebecsülendők. 1933-ban több, mint 30 ezer zsidó jött a kis országba, 1934-ben a bevándorlók száma 44.353-ra emelkedett, míg 1935 első hat hónapjában 28.128 zsidó jött az országba. Lehetnek véleménykülönbségek azon bevándorlók számát illetően, akiket az ország be tud fogadni, a számok azt mutatják, hogy a főkörmányzó véleménye szerint Palesztinában szívesen fogadják annyi zsidót, amennyit az ország gazdaságilag abszorbálni tud.

vesület
ÉD
kat. gimnázium disz-
N Rezső
tárban.

én pénzt

odás strandjára küldte
en. az osztályorsjáték
szegény kereskedő azt
n, honnan teremtse elő
ésre valót. Hogy ne is
diót, ami iskolaevad elek
fizetése miatt nyomta
y által, ami csak 200 le-
megoldotta számára az
yári krízis problémáját.

n megemlítjük, hogy az
inően van beszerveze
n hónap 15-én történek.
a játékosok pontosan ki
kra megrendezett ezer-
szülők számosan lesznek
ások százszáz vagy tiz-
ternek. Bizonyára Ön is
világ, mielőtt a főnyere-
csékély 200 lejért, ami-
sokat kezdetne, néhány

hogy vakáció idején is
te annak, hogy minden
etés nélkül pénzt keres-
0 lejért gazdag is lehet!
már a zsebében volna a
második osztály huzása
M. V. T.

S. A. Cluj-nál
s 15.

SPORT

Ervényben marad az U-KAC 9:0-ás eredmény!

„Amig én vezetem a kerület uszósportjának ügyeit, nem türök sportszerűtlenséget” —

mondja Seliceanu Gligor, a cluji uszókörület elnöke

Cluj, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) A cluji és az egész erdély sportközvéleményt méltán háborították fel azok a sorozatos sportszerűtlenségek, amelyek az Universitatea-KAC bajnoki vízipóló mérkőzés körül történtek. Az Uj Kelet olvasói jól ismerik a történeteket, amelyek csak azt célozták, hogy a Haggibort a bajnokság mélyében elűssék a képességei alapján jól megérdemelt második helytől.

Kezdetül fogva kételkedtünk abban, hogy erről a botrányos dribliről akár az Universitatea, akár a KAC vezetősége tudott volna, még kevésbé, hogy az uszókörület elnöke, Seliceanu Gligor, a népszerű sportember támogatja volna.

Az első autentikus cáfolat már meg is érkezett. Seliceanu Gligor ma a következőket jelentette ki előttünk:

— Meggyőződésem arról, hogy csúnyán félrevezettek és hamis indokkal játszottak újra a KAC-U mérkőzést. Az első 9:0 eredményű mérkőzést szabályszerűen igazoltuk volt és azt senki meg nem ovtá, így tehát annak érvényessége vitán felül áll, annak

megsemmisítése nem számít és a nagy port felvert 2:2 mérkőzés barátságos meccsnek könyvelendő el.

Amig én az uszókörület elnöke vagyok, nem fogok megengedni semmiféle sportszerűtlenséget, — jelentette ki nyomatékosan Seliceanu, — mert tudom, hogy az uszósportot a kívánt irányban csak a tiszta sportszerűség fejlesztheti.

A hivatalos elnöki kijelentések nagyon megnyugtatóak. A Haggibort ezeketán joggal követelheti, hogy azok az egyének, akik aklantás klubérdekből a kerület elnökét félrevezették és a tényeket meghamisították, takarodjanak a szövetség tisztikarából, ahol nincs semmi keresni valójuk. Eljék ki magukat klubjukban és a cukrászdákban, ahol a botrányos „lefekvés” anyagi ügyét intézték el.

Meg vagyunk győződve, hogy az Universitatea elnöksége is meg fogja bélyegezni játékosainak magatartását, amely diszkreditálja a klubot és annak sportszerűségéről híres és nagyrabecsült vezetőit.

Az AMTE bentmaradt a Nemzeti Bajnokságban

Petrosinből jelentik: Ötezeröttszáz, rekord számú néző előtt játszották le izgalmas előkészítés és készülődés után az AMTE—Jiul második selejtező mérkőzést. Az első mérkőzésen, mint ismeretes, az AMTE győzött 2:0 arányban, tehát a Jiulnak ahhoz, hogy a Nemzeti Bajnokságba bekerüljön, három gólkülönbséggel kellett volna győznie. A mérkőzés azonban 0:0 arányban eldöntetlenül végződött, így a munkáscsapat bentmaradt az elsőosztályban, míg a Jiul újra elfoglalja helyét a B-liga timisoarai csoportjában.

A mérkőzés egyébként végig gyilkos iramban, de a várakozások ellenére incidensek nélkül folyt le. Mindkét együttes sokat támadott az AMTE azonban jól bírta az iramot és védekezésre beállított együttese meg tudta idegen pályán is őrizni a kétgólos előnyt. A mérkőzést Tica Iliescu vezette.

A bécsi Admira Bucurestiben a Juventust és NAC-ot is legyőzte

Bucurestiből jelentik: A Bécsi Admira futbalcsapata szombaton játszott első mérkőzését a Juventus ellen, amelyet ötezer néző előtt 4:1 (2:0) arányban legyőzött. A gólokat Durschpekt (2) és Schall (2), illetve Dragomirescu 11-esből lölték.

Vasárnap nyolcezer néző előtt az Admira a NAC-cal mérkőzött, amelyet 6:2 (3:2) arányban győzött le. A NAC jó iramban kezd, a 10. percben már 2:0-ra vezet, a bécsi gépezet azonban hamar kiegyenlíti a kétgólos előnyt, sőt egyvel meg is toldja, majd fordulás után újabb három góllal bebiztosítja fölünyes győzelmét. Bíró Xifando. Az Admira együttese mindkét mérkőzésen elragadóan futballt játszott.

Timisoara. Ripensia—TMTE 5:2 (2:2). — ILSA—Törekvés 2:1 (0:0). TAC—Venus 12:1 (4:1).

Arad. Simeria CFR—Olimpia 4:1 (3:0). Targu-Mures. CFR Teius—Monopol 2:2 (2:1) szombaton. Vasárnap Mures—CFR Teius 9:2 (6:2).

Constanta. Crisana—Victoria 2:1 (0:0). Balati. Romania—Gloria CFR 2:2 (1:1) szombaton. Vasárnap Romania—DVA 4:3.

Brasov. Universitatea—ACFR 2:2 (2:1) Izzalmas mérkőzés. BMTE—ASTRA 4:1 (2:0).

Satunare. Olimpia CFR—Kolping 4:0. Sibiu. HTV—Sparta Medias 5:3 (3:2). Buzias. Phönix Balamare—RMTE 1:0 (0:0).

Oradeán az alkerületi csapatok villámturnát rendeztek, amelyet a Vasas nyert meg.

Külföldi eredmények

Varsó. Hakoah Bécs—Polonia 3:0 (0:0). Beregszász. Hungária—Beregszászi FC 6:3 (4:3). Szombaton.

Szegszárd. Ferencváros—Tolna vármegye válogatott 10:1 (6:1).

Ujpest csapata az FC Poznan ellen 9:1 (5:1) arányban győzött.

Budapesten megkezdődött a fősiklás világbajnokság. Budapestről jelentik: Huszonkilenc nemzet képviselőinek jelenlétében megkezdődtek Budapesten a fősiklás világbajnokság versenyei. Az első napon tornában minden számban magyar versenyzők győztek, ezekben is a magyarok az elsők, míg uszásban a versenyeik folynak. Labdarúgásban Magyarország 5:2 (2:0) arányban győzött Lettország ellen, kosárlabdában Magyarország—Franciaország 36:31, vízipólóban Magyarország—Németország 7:0 (4:0) Csehszlovákia—Ausztria 4:1 (1:1). A nemze-

tek pontversenyének állása az első nap után: Magyarország 90 pont, 2. Németország 67, 3. Finnország 10, 4. Írország 8, 5. Ausztria 5, 6. Lengyelország 4, 7. Csehszlovákia 3, 8. Anglia 2, 9. Egyiptom 1 ponttal.

Az amerikai atlétikai szövetség Peacock 10:2 mp-es 100 m. síkfutó világrekordját hátszél miatt nem hitelesítette.

KÖZGAZDASÁG

Nagy terjeszkedési lehetőségei vannak a romániai kivitelnek Palesztinában

— Második közlemény —

Megelőző számunkban megkezdettük annak a jelentésnek az ismertetését, amelyet a román-palesztinai kereskedelmi kamara adott ki a két ország közötti külkereskedelmi kapcsolatok továbbépítésének kérdéséről. Jelen cikkünkben a jelentés befejező részét ismertetjük.

A román gabona egészen jelentéktelen szerepet játszik a palesztinai piacon. Az elmúlt évben összesen 14.184, az idei év első negyedében pedig 3695 pal. lira értékű kukoricát és árpát exportáltak Palesztinába, ami aránylag jelentéktelen mennyiség.

A zöldségfélék és hüvelyesek közül mindössze a román bab tudott csak piacot teremtenie magának.

A jelentés szerint a román gabona és főzélkéfélek azért szorultak háttérbe a palesztinai piacon, mivel minőségük ugyan, de az árak tekintetében nem versenyképesek. Ma a buzaliszettel Ausztráliából, Kanadából, Egyiptomból, az Egyesült Államokból és Szíriából szerzi be Palesztina.

Hangoztatja a jelentés, hogy a román gabonát éppen kiváló minősége miatt meg lehetne honosítani a palesztinai piacon, ha ennek érdekében szisztematikus munkát fejtenének ki. Evégett is feltétlenül szükséges volna a kamara által annyit sürgetett *állandó árumintakiállításnak* a palesztinai-román kereskedelmi kamara égisze alatt való felállítása.

A gyümölcskivitel

-tba ttttttaoih snrdlu etaoih etaoihsnrdl terén is nagy kilátásaink volnának, ha szervezeten lépünk fel. Ennek első feltételét azonban az képezi, hogy a román gyümölcs oly formában, minőségben és csomagolásban kerüljön külföldre, hogy ott a mai nagy verseny közepette méltán állhassa meg a helyét.

Ma az a helyzet, hogy alamt nagy mennyiségekben Szíriából, Amerikából, Kaliforniából, Chilléből, sőt újabban Japánból importál Palesztina. Bár ezek az országok nagyrésztben igen nagy távolságra

A 7-ik éve fennálló Oradeai (Nagyvárad) Orth. Kóser Zsidó Fiuinternátus

Igazgatósága közli, hogy az 1935—36-os tanévre a beiratkozások megkezdődtek. Az Internátus ezidén egy zuhany- és játékszobával kibővíve áll a növendékek rendelkezésére. Az internátusi növendékek bármely oradeai liceumba, gimnáziumba vagy kereskedelmi iskolába beiratkozhatnak. Tekintettel arra, hogy az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében csak 36 növendék vehető fel, ajánlatos a jelentkezéseket minél sürgősebben eszüközni. Komoly érdeklődőknek prospektust küld az internátus Igazgatósága. SZILAGYI ADOLF tanár Oradea, Str. Delavrancea 17.

Prága. A budapesti III. ker. futbalcsapata Moravska Ostravában 1:1 (1:1) arányban döntetlenül mérkőzött az FK Svenska Ostrava csapatával.

Münchenben a német-angol válogatott: a léták küzdelméből a németek kerültek ki győztesen 75:61 pontarányal.

Max Baer újra ringben!

Cluj, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) Max Baer, a professzionista nehézsúlyú ökölvívás zsidó világbajnoka, mint ismeretes, pár héttel ezelőtt a világbajnokság döntő mérkőzésén vereséget szenvedett a nála erősebb és technikában összehasonlíthatatlanul gyengébb Jim Braddock-tól. A világszerte feltűnést keltett vereség — amelynek oka: Max Baer elbizakodottsága volt — sok kommentálásra adott alkalmat és Max Baer környezetéből is olyan hírek lánsszirozására volt alkalmas, hogy a vereség következtében Max Baer visszavonul a versenyzéstől.

Mint egy Newyorkból érkező hírt jelenteti, Max Baer azonban korábban tekinti pályafutását befejezetnek. A meg nem érdemelt vereség tanulságait vonva, a boxolás zsidó világbajnoka igen szigorú és alapos tréningbe kezdett és részt kíván a világbajnokság felé vezető selejtező küzdelemben venni. A Nemzetközi Ökölvívó Szövetség hivatalosan is tudomást szerzett Max Baer ezen szándékáról, sőt a selejtező küzdelemben már meccset is tűztek ki Max Baerrel. Eszerint Max Baer szeptember 26. vagy 27-én Newyorkban világbajnoki selejtezőre áll ki Joe Luis ellen.

Zsidó uszók sikere Pozsonyban. Tudósítónk jelenti: A poszonyi Bar-Kochba tegnap uszószerenyt rendezett, amelyen a bécsi Hakoah is résztvett. A versenyen két új csehszlovák rekord született. A 200 m. női hátuszásban Freund Trude (Bar-Kochba) 3:06.1 perces eredménnyel lett első és rekorder, de a másodiknak beérkezett Kepich is a régi rekordon belül uszott. A 200 m. férfi hátuszásban Heilig (Bar-Kochba) nemzetközi viszonylatban is igen jó 2:48.2 időt uszott, alaposan megjavítva saját rekordját.

Az aradi Hakoah Kfar Hamakabi ünnepe. Tudósítónk jelenti: Augusztus 14-én szerdán este rendezte az aradi Hakoah sportegyesület nagyszabású díszornáját a Kfar Hamakabi alapra. A díszornáinappelen az aradi zsidó sportegyesület teljes gárdája, mintegy kétszáz hölgy és férfitornász vett részt.

A Romániában turázó bécsi Admira futbalcsapata augusztus 15-én Timisoarán játszik, ahol Timisoara válogatottj lesz az ellenfele.

Jugoszlávia—Lengyelország válogatott labdarúgómérkőzés lesz augusztus 13-án Kattowitzban.

Buziason tegnap uszószerenyt keretében három országos rekordot javított meg. Az új rekordok: 100 m. női gyors: Szallay Zsuzsanna ILSA 1.24 (a régi rekord 1.24.1.) — 100 m. férfi gyors: Püllöck ILSA 1'03.7 régi 1.06.7.) — 200 m. férfi gyors: Püllöck ILSA 2.31 (a régi 2.33).

ban még nem veheti fel a versenyt a többi államok, főleg pedig Olaszország olcsó áruival.

A jelentés végül a petróleumtermékek behozatalának kérdésével foglalkozik és többek között megemlíti, hogy Palesztina e termékekben való behozatalának kilencven százalékát Romániából fedezi.

APRÓ
TUDTÉTEL

Házasságokat biztos eredménnyel kötő szülészorvosok összeköttetéssel rendelkező „Murea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Parcellák a Házsongárdban. Hét dara legnagyobb, legszebb parcella a Házsongárd legszebb helyén, szép, emelkedett, kilátásos sima helyen, kitűnő termőfákkal beültetve leszállított áron eladó. Értekezhetni: Cluj Str. N. Iorga 5 alatt a tulajdonosnál.

Üzemképes Chevrolet teherautó eladó Bog-nár és Szántó cégnél.

Keresek intelligens német kisasszonyt 65 éves kiskifiam mellé. Cim: Silberger Lipótné Cehul-Silvaniei.

Eladók hihetetlen olcsón alig használt ruházati, háztartási és minden egyéb cikkeket. Vessék minden fentebb felsorolt cikket. Bizományi eladásra bármint elfogadják Piata Unirii 18 kapu alatt.

Ruházati és egyéb cikkeket legjobban vesz vagy elad „LA CREDINȚA”, Piata Unirii 18, kapu alatt. Bizományba bármint elfogadják.

Eladó 4 drb. antik szekrény, 2 dió furnirossal 2 fehérre emailozott. Calea Victoriei 55. Asztalos műhely.

Eladók új írógép, asztalkák, masszív, félfényezett kivitelenben. Cal. Victoriei 55. Asztalos műhely.

Forgalmas központban fűszerüzlet, berendezéssel, áruval felszerelve kiadó. Értekezhetni: „Coloniale”, P. Mihai Viteazul 35.

Dental depot vezetéséhez szakembert keresek. Eddigi tevékenysége megjelölése mellé, „Magas fizetés” jellegre a kiadódhivatalba.

3 szobás, komfortos lakás kiadó. Motilor 54.

Érettségizett leány 2 hét alatt elkészít felvételi vizsgára. „Teljes garancia” jellegre.

Vaid paraszoló

Bucuresti,

tud.) A lapok kat a tárgyaló Románesc” egy zeti parasztpá ban. Egyes lap a tárgyalások Vaida Sándor terelnök meg Ezi a verziót mény, hogy a oiy nagy lend moly szerepét Vaida Sándor

A tény az, ban is komolya szatérésének fordulatok add ban, nem lehet lahol fennakad ményezés, azt elsősorban Vaid larkozata, mely ban.

A volt minis bucuresti lapho írja:

„Igazgató ur Kérem, cáfó egyszer és m híreket és köz

„Senkit sem részemről nem kat folytasson rozzák a nacio

ciológiai fráz must használni

A táranizmu nes és kartellk szoigálják. A rasztállam” ka

Hog

Gre

BUCURE jelentés alapj hogy ne hagy tenni a Dumá ez a hír, anny

Hog

Gre

BUCURE jelentés alapj hogy ne hagy tenni a Dumá ez a hír, anny

Hog

Gre

BUCURE jelentés alapj hogy ne hagy tenni a Dumá ez a hír, anny

Hog

Gre

BUCURE jelentés alapj hogy ne hagy tenni a Dumá ez a hír, anny

Hog

Gre

BUCURE jelentés alapj hogy ne hagy tenni a Dumá ez a hír, anny

Hog

Gre

BUCURE jelentés alapj hogy ne hagy tenni a Dumá ez a hír, anny

Hog

Gre



Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE IRTA: SCHÖN DEZSŐ (47)

A jó chaszidok kilencvenhat fokos szeszt isznak és a különös chaszid-évezetek közé tartozik az ujoncok felavatása. Az ujonc nem tud az első pohár szesz után szőhöz jutni, levegő után kapkod és az az érzése, hogy megállott a világ és ő elnyelte a torkát. A későbbiek során az ujoncok is betanultak és beálltak az öreg avatók sorába... Olyan természetes volt ez, mint télen a hideg és nyáron a meleg. S ugyancsak megdicsérték annak a zsidónak a jámborságát, aki végredeleltel megtagadta, hogy temetésénél, a nyitott sir mellett kilencvenhat fokos szeszt osszanak ki a gyászoló chaszid-testvérek között... Százhuszonnyolc ciszterna, egymilliókétszáznyolcvanezer liter kilencvenhat fokos szesz, melyért ke-rek egymillió ezüst forintot fizetett ki évenként a máramuresi lakosság, fennen hirdette: Hozsánna neked, te jószágos nedű, mely kábitod, butitod és eltereled a valóság felismerésétől a hegyvidék félmillió nyomorgó, vesződő páriáját! Hozsánna neked, Pálinka, mely felidézted a bibliabeli állatokat és mámorba uszó Kanaánt varázsolsz a Kárpátok alá...

A pénzügyi kormányok természetesnek találták az államnak a szeszből befolyó jövedelmeit. Csak a későbbi esztendőkből, amikor demokratikus szelek kezdtek fujdogálni, lett plakát-téma a pálinkából, amely Rézeges Pétert ábrázolva, a megasott sir szélén halálfejes vigrettával ellátott üveggel a kezében, hirdette a várótermek falairól: lám, van itt demokrácia, én is arra vagyok hivatva, hogy megnyugtassam a pénzügyminiszter ur lelkiismeretét, aki az elmúlt héten az új állami-költségvetés elkészítésénél milliókat irányzott elő a szesz-jövedelemből...

Volt azonban Máramuresben a pálinkafogyasztásnak egy másik, egészen sajátos máramuresi izü eredménye is, amely döntően befolyásolta az intézményesített zsidó közéletet.

A kilencvenes évekig a kocsmajogok részben a falvak, de legnagyobb részben a közbirtokosságok tulajdonában voltak. Mint általában a zsidó községeket, úgy a máramuresi zsidó községeket is a vallás szervezte meg, mert csoportokba kényszerítette a zsidókat. Kénytelenek voltak összejönni, hogy vallási szertartásaikat megtartsák. Később a községek fejlődésével a rituális szükségletek fedezéséről is kellett gondoskodni. Viszont az osztály-elynyomás mindig teremt olyan társadalmi rétegeket, amelyeknek elhelyeződését a létbizonytalanság és a kiszolgáltatottság határozza meg. Ez az elnyomatási tendencia szorította a zsidóságot a még szabad gazdasági terület; pálinka felé. Ez a közgazdasági baj végső oka a regáléjog birtokosainak nyereszkesedési vágyában rejlett, melyet a lengyel schlachtnak italmérsi joga révén szedett nagy jövedelmek csábító példája az itteni földesurakban keltett és amely arra ösztönözte őket, hogy italmérsi joguk lehető legjobb kiaknázása céljából ők is főképpen zsidóknak adják bérbe a jogot, kik rendszeren amuggyis üzleti totumfaktumai voltak.

Igy történhetett meg, hogy a máramuresi zsidók hitközségeik számára bérbevételek a közbirtokossági regálékat, amelyek „proponáció“ néven mentek át a köztudatba. Ezeket a kocsmákat vagy a hitközség vette saját kezelésbe, vagy kiadták albérlébe. A proponáció a pálinka árusításon kívül azt a jogot is jelentette, hogy nagyobb alkalomkor, mint amilyen például a lakodalom vagy a halotti tor, csakis a proponáció bérlője mérhetett ki pálinkát.

A máramuresi hitközségek ismerték a gabellát is. Adó volt a mikvén, a péntekesti gyertyán, a huson és az élesztőn, de ezek a bevételek — miután a máramuresi zsidók fogyasztása általában minimális volt, — alig fedezték a költségvetésnek egy kicsi hányadát.

A módosabb hitközségekben a proponáció emberbaráti intézményeket hívott életre. Ott ahol a gabellából befolyó összegek elegendőek voltak a hitközség anyagi és dologi kiadásainak a fedezésére, a proponáció jövedelmeit betegsegélyzők, szentegyletek és szegényeket támogató egyesületek céljaira fordították.

A kocsmajogok leváltása más szóval azt is jelentette, hogy a máramuresi zsidó községek hitélete megbénul és bevételi forrásaik kiapadnak. Bizonyos volt, hogy a máramuresi zsidóság ezt a pozícióját nem fogja egykönnyen feladni.

Az új regálé-bérlőknek ezért tehát első ténykedésük az, hogy a nagy eseményt a wizensitzi rebével közölték.

Az új regálé-bérlők nagyon jól tudták, hogy a máramuresi falvak zsidó tömegei wizensitzi hivekből rekrutálódnak. És amikor egy új üzleti vállalkozás ennek a zsidóságnak a hitéletét gyökereiben támadja meg, ez az új üzleti vállalkozás az államapparátus segítségével is nehezen boldogul. Akár minden félméterre állíthatnak fináncot, ha a máramuresi zsidó hitközségek létérdekéről van szó, vigan fognak csempészni pálinkát a szomszéd Galiciából. Az a kis távolság, ami a galíciai szeszgyárat a máramuresi zsidó kocsmától elválasztja, ugyeltűnik, ahogy a boszorkányok szoktak a tündérmesékben.

A wizensitzi rebe, kinek közreműködését az új bér-

lők igénybe akarták venni, azonnal választott a táviratra.

„A táviratot — írta — a hirrel, hogy az összes máramuresi regálé-bérlőket megszerzték — megkaptam. Örvendek azon ígérletnek, hogy mindent igazságosan fognak elintézni. Hálát adok a Mindenhatónak, amiért kegyes volt Máramures fiaihoz és nem juttatta őket olyan kezekbe, melyekből sohse léssen feltámadásuk. Hálát adok Nek, amiért megmentette a maguk szolgálmi jogát, amit őseiktől, az áldásosztó kohenitáktól örökölt. Mert bizonyára nem fognak igazságtalanságot elkövetni és az egész néppel békés uton fognak megegyezni. Kérem a Mindenhatót, legyen segítségükre, hogy mindenki el tudja intézni a dolgot — a zsidóság javszékelése és panaszszava nélkül; hogy ne tegyenek rosszat, hogy ne ártsanak — őrizz Isten — senki emberfiának és haladjanak mindvégig az igazság, a belátás és emberségesség útján.“

Handwritten Hebrew text, likely a translation or commentary on the article.

Handwritten Hebrew text, likely a translation or commentary on the article.

Large handwritten Hebrew text, likely a translation or commentary on the article.

כתב מאת הדיין ר' ברוך זיל מוויניצא שמשלה אל חוכרי הרעאלים בכתו מאראמארע

Reb Burechl Wizensitzer levele a máramuresi regálé-bérlőkhöz

Csak hogy az új bérlők nem gondoltak arra, hogy egészen tekintélyes összegeket kell majd leadniuk a zsidó hitközségeknek. Kezdetben próbáltak kibujni; próbáltak hatósági segédletet igénybe venni, de ezzel sem vitték sokra. Az első napokban a sighthi körzetben napirenden voltak a botrányok, szekérszámra konfiskáltak el a pálinkát, de a máramuresi zsidók még sem akarták tudomásul venni az intézkedést. A regálé-kerülők betört fejei azt jelentették, hogy baj van. A sighthi körzetben a város közelében nem bírnak a kerülők megbirkózni a kocsmárosokkal, — mi lesz akkor a vidéken? — kérdezték magukban a regálé-bérlők. Hová fognak fejlődni a dolgok például Borsán, ahol köztudomásúlag a sakter és a jegyző még nem halt meg és ahol titokban enyhe lincsbíróság működik? Ahol a „Melave demálke“ társaság tagjai a hatalmasok tulkapásaival szemben megvédik a szegények jogait és olyképpen juttatják el figyelmzettéseiket, hogy leszedik a szekerek kerekeit, felgyujtanak egy szénakazalt, vagy levágják egy ténh farkát. Az illető már tudja kötelességét és reperálja a sérelmet, nem szalad a csendőrséghez, mert a társasággal a hatóságok úgy sem bírnak megbirkózni, olyan körülményesen rendezik meg a dolgokat.

A regálé-kerülők már előre kijelentették, hogy Borsára nem merik betenni a lábukat és ezzel nyilvánvaló-

vá vált, hogy becsületes egyezség és a wizensitzi rebe közreműködése nélkül a regálé-bérlők bomba-üzlete vesztéssel fog zárulni.

A Káhán-testvérek elmentek tehát Wizensitze és ott megkezdődtek a tárgyalások. Reb Burechl örömmel vállalta a közvetítői szerepet, mert a máramuresi hitközségek léte olyan nagy horderejű kérdés, melynek megoldása érdekében minden lehető el kell követni.

A regálé-bérlők pauszálé-összeget akartak adni az összes hitközségeknek, azzal a rendeltetéssel, hogy az összeget a rebe ossza szét. A rebe azon állásponton volt, hogy minden hitközséggel külön-külön meg kell egyezni és a fizetési feltételeket a bérlőknek pontosan be kell tartaniok. Az egyezség betartását óvadékkal garantálják, amit a rebénél helyezzenek el.

A regálé-bérlők elfogadták az ajánlatot. A rebe kiküldte megbízottját, Reb Frojemot, hogy a bérlőket békitse ki a hitközségekkel. Három hónapig járta Reb Frojem a máramuresi falvakat és vezette a tárgyalásokat. Ahol nem bírtak megegyezni, ott választott bíróság ült össze és döntött a továbbiak felől. Két-három ezer forintot tett ki az összeg, ami átlagban évente egy-egy községre jutott. A nagyobb községek nagyobb összegeket kaptak és egyes helyeken kialakultak a hitközség minden egyes tagja számára hetenként egy liter sábesz-pálinkát.

Végeredményben nyolcvanezer forintra rugott az az összeg, amit a regálé-bérlők évente a máramuresi zsidó hitközségeknek kifizettek.

Mode

Piata U

— Miniszter...
Tudósítók jel...

— Meghalt...
Tudósítók jel...

— Miniszter...
Tudósítók jel...

— Influenza, s...
az orr és garat...

— A szociáld...
ben. Bucurestib...

ZSIDÓ TEST...
zsidó Tan, a zsi...

(Folytatjuk)

és a wizenszti rebe
bérlok bomba-üzlete

tehát Wizenszti-be és
Reb Burechl örömmel
a maramuresi hit-
ti kérdés, melynek
ót el kell követni.

et akartak adni az
deltetéssel, hogy az
azon állásponton volt,
lön meg kell egyezni
nek pontosan be kell
ovadékkal garantál-

ajánlatot. A rebe ki-
hogy a bérlokot Reb
hónapig járta Báb-
vezette a tárgyaláso-
ott választott bírói-
biak felől. Két-három-
mi átlagban évente
bb községek nagyobb
ten kialakultak a hit-
ta hetenként egy liter

orintra rugott az az
e a maramuresi zsidó

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**

Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Minisztertanács Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Tatarescu ma délután a fővárosba érkezett. Estére a minisztertanács lakására értekezletre hívták össze a fontosabb tiszteket viselő minisztereket.

Meghalt dr. Popescu Adrian. Tudósítónk jelenti: Rövid pár napi betegeskedés után meghalt Mures megye egyik legismertebb politikusa dr. Popescu Adrian ügyvéd. A változatos politikai karriert befutott politikus Arad megyében, mint képviselő kezdte meg pályafutását, majd mures megyei prefektus, később polgármester és szenátor lett. A mures megyei nemzeti parasztpárt megyei tagozatának alelnöke volt haláláig. A múlt vasárnap egy politikai gyűlésen felhangzott magától és annak következtében szív-banulást és agyvérzést kapott.

Miniszteri látogatás Targu-Muresen. Tudósítónk jelenti: Nistor munkügyi miniszter és Enescu vezérigazgató erdélyi látogatásai során Targu-Muresre is ellátogattak, ahol résztvettek a városházán tartott szilkebbkörü értekezleten, amelyen Malau munkügyi inspektor referált a jelenlegi gazdasági helyzetről. A miniszter ezután munkásküldöttséget fogadott, amely az elvett munkásokon visszaadását kérte a minisztertől. A miniszter ígéretet tett erre vonatkozólag. A miniszter és kísérete ezután a betegszolgálatot, majd a munkakamara helyiségét és az új állami kórház építkezését tekintette meg.

Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás az orr és garat enyélködése, a mandulák megbetegedése, valamint izületi bajok vagy tüdőcsúshurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használatával gyakran és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz lázzal járó fertőző betegségekkel is nagy szolgálatot tesz a szenvedő emberiségnek.

A szociáldemokraták ülése Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Tegnap összejövetelt tartott a fővárosban a szociáldemokrata párt, amelyen tiltakozott az árdragulás és a fasizmus ellen. Lotar Radaceanu rámutatott arra, hogy a munkások egységes frontját nem lehet mindaddig megvalósítani, amíg terror által akarják keresztül vinni. A többi munkáspártok is tegyék magukévá a szociáldemokrata taktikát.

FELHÍVÁS

ZSIDÓ TESTVÉREK! Minden időben a zsidó Tan, a zsidó hitélet fenntartását segítette elő a szolgálata. Talán a mostani időben van az egyetemes zsidóságnak legnagyobb szüksége a Tanra, amely fenntartó és étető erőt ad. Fiataljaink, akik a Tóránk szellemében akarnak nevelkedni, igen szép számban keresik fel az egyes jesivákat. Ezidőszakra a legfontosabb, hogy Társadon egy olyan figyelemreméltó esemény történik, ahol a Jesiván mintegy 350 bócher nevelkedik a hagyományos ortodox zsidó szellemben. Zsidó Testvérek! Akinek a szívében még nem aludt ki a Tórahűség utolsó szikrája, azokhoz szól a felhívásunk, hogy kapcsolódjanak be abba a nemes akcióba, amelytől függ jesivánk léte vagy nem léte. Fordulunk tehát hozzátok zsidó vereink, hogy tekintetek segélykérő kinyújtott kezéink felé a támogatásotok jesivánkat, amely céljait tüzte ki maga elé, hogy a kebelünkbe tartozó fiatal bóchernek tanulási lehetőségeit megkönnyebbitse. Különösen Ti jesivánk volt hallgatói, akik emléinket nevelkedtetek és táplálkoztatok jesivánk asztaláról, tekintetek szívügyeteknek a jesiva jelenlegi helyzetét és ne zárkozzatok el az adakozástól még esetleges anyagi megérőltetések árán sem, mert ellenkező esetben kártyavárként omolhat össze a cél előtt ez a jó uton megindult intézmény. Ezen szent kötelességre serkentésnek minden hű zsidó. Adományokat kérünk alantli címre küldeni: „Jeschiva” Társad, jud. Sălaj.

Társad, 1935 augusztus hó.
A Jesiva vezetősége

Automata telefonközpontot építenek Cernautiban. Cernautiból jelentik: A telefonfőtársaság Cernautiban megvásárolta a Fekete Sas szállót, amelynek épületében a bucestihez hasonló automataközpontot állítanak fel.

Kommunista csoportra lött rá Sevillában egy fasiszta csoport. Sevillából jelentik: Több ismeretlen egyén rálőtt egy kommunista csoport tagjaira, akik közül három megsebesült. Azt hiszik, hogy a fasiszták bosszújáról van szó, miután nemrégiben egy fasiszta kommunista merénylet áldozatául esett.

Építési hír. Deveseri Emil, építésmérnök tovább folytatja, most már állandóan, cluj-i működését, bucesti tavaszi építkezéseit befejezve és ott megindítva az újabbakat. Cluj-i tel. 9-64, bucesti 45-507.

Indig Alfréd, az a világvíznyilatban is nagynevű hegedűművész szívesen tett eleget a „Goldmark” Zeneegyesület felkérésének, hogy kivételes tehetségét e merész ivben fejlődő fiatal zsidó kultúregyesület ügyerkölcsi, mint anyagi segítségének szolgálatába állítsa. Egyetlen estén, augusztus 14-én, szerdán este 9 órakor fog fellépni városunk legnagyobb hegedűse, a Párizsból pihenésre hazaérkezett Indig Alfréd. Másorán a legkiválóbb mesterek szerzeményei fognak szerepelni: Brahms, Vivaldi, S. Saens Paganini, Wieniawsky. Feledhetetlen művészi élményben lesz része ezen estén a publikumnak. A zongorakíséretet a kitűnő Zsuzsanna Rezső karnagy látja el. Jegyelvétel Lepage könyvtárában és a dr. Kohn gyógytárban megkezdődött.

Ma, kedden a Royal Mozgóban 2 világszenzáció egy helyért: I. CLEOPATRA. Minden idők leghatalmasabb filmóriása. A Ben-Hur testvérfilmje. Főszereplő Claudette Colbert. — II. BARCAROLA. Világsláger. Offenbach zene. Fősz.: Gustav Fröhlich. Uj paramount journal. Előadások kezdete: Cleopatra: 3.20 6.20, 9.30 Barcarola: 5, 8, 11.

A brasovi averescanusok elhagyták pártjukat és pártot alakítottak. Brasovból jelentik: Stroian, az ottani averescanus szervezet vezetője tegnapi összehívta a párt falusi tagozatait és kijelentette előttük, hogy a néppárt a „Nemzeti Ujjászületés” politikát folytat és ezért bejelentette kilépését a pártból. Ezután Victor Marin felkészt szöveget, aki kijelentette, hogy a megye összes tagozatai kilépnek tekintik magukat a néppárt kötelékéből, majd bejelentette a „Nemzeti Ujjászületés” pártjának megalakulását.

HÖLGYEK, ha jól akarnak férjhez menni, forduljanak bizalommal a „MIREA” irodához Cluj, Regele Ferdinand 116.

Öngyilkos munkásnő. Vasárnap délután a Motilor ut 49 szám alatti lakásán 22 lumnálpasztilával öngyilkosságot kísérelt meg Olariu Anna munkásnő. A kiszállott mentők súlyos állapotban szállították be a belgyógyászati klinikára, ahol gyomormosást alkalmaztak. Állapota életveszélyes.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint **biztos hatású a**

„Bixádi viz”
amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorregési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj-i lerakat: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

Súlyos autószerencsétlenség ért egy timsoarai futbalcsapatot. Timsoaráról jelentik: A Fratelia futbalcsapatát, amely Birlet községbe indult barátságos mérkőzésre, súlyos autószerencsétlenség érte utközben az Unirea kútnál. A csapatot szállító autó az árokba fordult és hét futballista súlyosan megsebesült. Kettő állapota életveszélyes, a többiek súlyos.

Építők! Építésszek!

A legolcsóbb és legjobb megoldás

központi fűtések
részére az

**AUTOCALOR önműködő szén-
fűzelőkészülék**

Tiszta, zajtalan, füstmentes és szagtalan. Érdeklődőknek nemkötelező felvilágosítást, ajánlatot díjtalanul ad:

„Petrosani” r. f. képviselője
Cluj, Str. Enescu 15. Telefon 1300.

Halálos szerencsétlenség a horástrán rádiótvíró állomáson. Bucurestiből jelentik: A horástráni rádiótvíró állomáson ma halálos szerencsétlenség történt. Ion Cremeneanu szerelőtanonc véletlenül hozzáfért egy magasfeszültségű árammal telt vonalhoz, amely halálra sujtotta.

Egy bolsevik szakszervezeti vezér érdekes Canossája. Moszkvából jelentik: A kommunista internacionale kongresszusának tegnapi ülésén Losowski azt javasolta, hogy a szakszervezetekben is közös frontot létesítsenek a baloldali pártokkal. Érdekes, hogy Losowski az 1928-as amszterdami kongresszuson a legélesebben támáda a kapitalista kompromisszumok módszerét. Követelte továbbá, hogy a fasiszta szindikátusokba is vételessék fel magukat vörös elemek, hogy ezeket dezorganizálhassák.

Jugoszlávia Európa harmadik résztermele országává lett. Zürichből jelentik: A Neue Züricher Zeitung megállapítja, hogy Jugoszlávia Európa harmadik résztermele országának küzdötte fel magát. A francia kezében levő jugoszláviai bányászati a háboru előtt mindössze kétezer tonnát termelt évente, míg 1934-ben már 45 ezer tonnát, noha a háboru alatt a bányászateket elpusztították s hosszabb időbe telt helyreállításuk.

Tengerészeti ünnepek Constantán. Constantából jelentik: Szerdán rendezik meg Constantán s szokásos tengerészeti ünnepeket az uralkodó védnöksége alatt. A kormányt Tatarescu, Inculet Anghelescu tábornok, Sassu és Franasovici képviselik.

**7 olcsó nap
a
Püspök fürdőben**

Báile Episcopesti Oradea mellett
Augusztus 18-tól 25-ig
Viktoria szállodában 840 lej
Transilvania szállodában 980 lej
Dácia szállodában 1120 lej

**Hétnapi nyaralásban
bennfoglaltatik:**
Lakás, háromszori kitűnő étkezés ét-
lap szerint, naponta I. o. meleg vagy
hullámfürdő, zene, gyógyvíj, borra-
valók.

Kitűnő zene
A kurszalomban minden este tánc,
tombola. 50% vasuti kedvezmény,
visszautazás gratis.

**Kivánatra ortodox kóser
ellátás**
Izszap-fürdő! Hullám-fürdő!

**7 olcsó nap árait saison
végéig garantáljuk!**

**Felhívás a Czur-Sálom
tagjaihoz**

Rendszerünkhöz híven megküldtük 1935. VII. 5. és 6-ig, ülésünk jegyzőkönyvét és kíséző levelét az alant megjelölteknek, kiknél minden egyes Czur-Sálom tag számára betekintés, illetve áttanulmányozás végett rendelkezésre áll.

Elvárjuk tagjainktól, hogy a felvetett problémákat alaposan megvitassák és hozzászólásaikat sürgősen hozzánk juttassák.

Fenti igazgatósági ülésünk jegyzőkönyvét a következőknek küldöttük meg:

- Drechsler Gyula Timsoara: dr Erdélyi Emil, Tg.-Mures, Fisher Sándor, Brad, dr Kálmán József Odorheiu; Neuman Hugó Lugoj; dr Sternberg Aladáh Sighet; Darvas Mór Tg.-Mures; Faenrich Zoltán Oradea; Hochmann Jakab Cluj; Keszenbaum Miksa Oradea; Kornis Márton Arad; dr Markovits Ignác Oradea; dr Neufeld Jenő Cluj; Fischer Emanuel Turda; Radó Jenő Caransebes; Sebessi Izsó Brasov; Schiffer Jeromos Satmar; Schwartz Géza Resita; dr Szegő Ernő Déva; Fischer Ernő Cluj; dr Halberg Gyula Bistrita; Reicher Márkusz Orsova; dr Friedmann Márton Blaj; Gerson Mátyás, Toplita-Románia; dr Goldstein Andor Baia-Mare; dr Deák Lajos Hateg; dr Lévy Lajos Jibou; dr Friedmann Hermann Marghita; Reingewitz Hermann Petroseni; dr Antal Sándor Sibiu; dr Kálmán Henrik Somcuta-Mare; Bruder Arthur Seini; dr Samuel Vilmos Simleul-Silvaniei; Fischer Ernő Tinca; dr Kirschner Arnold Lugoj. Haifa, 1935. VII. 30. Tzor-Shalom Co-operativ Society Ltd. Haifa: Dr Fenichel József s. k. igazgató hivatalnok dr Weisburg Chaim s. k. elnök.

HÁZASSÁGOT biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Regele Ferdinand 116.

Nyugdíjasok figyelmébe!

Folyó évi július hó 4-iki 225 sz. felterjesztésünk eredményeképpen a pénzügyminisztérium július hó 25-én 10109 sz. rendelettel a nyugdíjasok 1934 évi március hó 31-ig hátralékos adójukban az állammal szemben fennálló követelésükből származó saját adóbon-
jaikkal 100%-os kompenzációs törlesztést engedélyezni méltóztatott. Miértis felhívjuk tagjainkat, hogy a kompenzációt kérő kérvényeket a kerületükhöz tartozó adóhivataloktól kapott igazolványokkal felszerelve, a helybeli pénzügyigazgatósághoz mielőbb benyújtani sziveskedjenek.

A kérvényekben beírandó adatokra vonatkozólag és bármiféle felvilágosításokkal egyesületünk tagjai részére egyesületünk helyiségében (Cuza Vodá 2 sz. alatt) készséggel rendelkezésre állunk.
Pop Valér, elnök. Vasile Stanciu, titkár

A pénzügyminiszter a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Victor Antonescu ma reggel visszaérkezett a fővárosba és azonnal jelentést kért a Badulescu által Párizsban folytatott tárgyalásokról.

